

Valokuvan ja sarjakuuvan äpärälapsi

Ville Hänninen

Juho Juntusen juuri ilmestynyt Paholaisen morsian (Like) edustaa Suomessa heikosti tunnettua sarja-, valo- ja elokuvan ristisiitosta, fotosarjakuvaa. Myös fotonovelliksi (engl. photo novella, ital. fotonovela) kutsuttu taidemuoto on jäänyt meillä lähinnä muutaman yrityksen varaan, mutta varsinkin Etelä-Euroopassa esimerkkejä riittää vuosikymmenten ajalta.

Suomessa ei ole tehty ennen Juntusta ainuttakaan pitkää, oikean kustantajan julkaisemaa fotonovellitarinaa, jolle sellaiseksi lasketa Elina Kataisen Spede-elokuvasta tekemää Speedy Gonzales: noin seitsemän veljeksien poika -kirjaa, jonka sivutaitto on kuitenkin sangen epäsarjakuvamainen.

Lyhyitä fotosarjakuvatarinoita on toki julkaistu jonkin verran. Tytöille suunnattu Barbie-lehti on pitänyt fotosarjakuvan lippua korkealla jo yli 20 vuotta. Lisäksi Seura-lehdessä julkaistiin aikoinaan jokunen Mauri Sariolan tarina fotonovellina, ja tekipä Spede itsekin nuorena muutaman fotosarjakuvan aikakauslehdille. Muotoa on käytetty jonkin verran myös suomalaisissa huumori- ja seksilehdissä (kts. Sarjainfo 4/98, Nalle Virolaisen artikkeli ”Seksituomareiden julmuudet”).

Suomessa fotosarjakuva on siis täydellinen kuriositeetti. Eurooppalaisen elokuvan ja fotosarjakuvan väliset yhteydet ovat kuitenkin kiinnostavampia. Ällistyttävän

Klaus Kinski ja Mireille Mathieu tiukoissa tilanteissa.

moni menneiden vuosien eurooppalainen huippunäyttelijä tai muuten vain nimekäs taiteilija on poseerannut myös fotosarjakuvissa, joiden kultakausi oli 50-luvulla. Fabien Lecoeuren ja Bruno Takodjeradin kirja Les années roman-photos (1991) esittelee muun muassa Gina Lollobrigidan, Sophia Lorenin, Klaus Kinskin, Sylvie Vartanin, Cicciolinan ja Mireille Mathieun fotosarjakuvauraa. Juuri Lollobrigidan nimiin on pantu esiintyminen kaikkein ensimmäisessä pitkässä fotosarjakuvassa, ”fotoromaanissa” nimeltä Nel fondo del cuore (1947).

Kansainvälisen uran tehneistä suomalaisista näyttelijöistä ainakin Lena von Martens on esiintynyt fotosarjakuvissa. Onpa myös muutoguru Jean-Paul Gaultierin, Madonnan ja ranskalaisen rokkarin Johnny Hallydayn jalomuotoisia piirteitä ikuistettu fotosarjakuvan asetelmiin.

Jotkut elokuvaohjaajatkin ovat tehneet fotosarjakuvia, tunnetuimpana esimerkkinä Pedro Almodóvar, jonka elokuva Pepi, Luci, Bom ja muut tytöt (1980) perustuu

miehen El Víbora -lehdelle tekemään ”Yleisiä erektioita” -fotosarjakuvaan.

Merkittävin fotosarjakuvia tänä päivänä tuottava yritys on italialainen Lancio, joka julkaisee kuutta säännöllisesti ilmestyvää lehteä. Julkaisut ovat Harlekiini-sarjan tai Kauniit ja rohkeat mieleen tuovia saippuaoopperoita (italiaksi ”fotoromanzi”), joissa kartanoromantiikka ja jännittävät miehet glamorööseissä ammateissaan viekoittelevat lukijoita. Lehtiä (mm. yli 700 numeron verran julkaistut Letizia ja Charme) julkaistaan sekä parikymppisille että vähän vanhemmillekin intohimoisten suhteiden ja säälimättömien juonittelujen ystäville.

© Jyrkä & Rike/Hymy

Jyrki Paavolan ja Risto Nurisalon Mad- ja Help-henkistä valokuvavaihtelua Hymy-lehden numerosta 7/1969. Kaikkiaan Vatvo seikkaili kolmessa jaksossa - ja Suomi pelastui, tottakai.